

JAARVERSLAG 2015

Rekenkamercommissie Midden-Drenthe

April 2016

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	3
2	Organisatie	4
3	Samenstelling	6
4	Onderzoeken en activiteiten in 2015	7
5	Communicatie en publiciteit	9
6	Rekening 2015	10

1 INLEIDING

Hierbij bieden wij u aan het jaarverslag 2015 van de rekenkamercommissie¹ Midden-Drenthe.

In dit verslag treft u algemene informatie aan over de rekenkamer, zoals de samenstelling en de taken van de commissie. Daarnaast geeft dit verslag een weergave van de activiteiten die de rekenkamer in het jaar 2015 heeft ondernomen.

Het jaar 2015 stond in het teken van twee onderzoeken. 1. Het onderzoek naar de rol van de raad bij verbonden partijen. 2. Het onderzoek naar het wegenonderhoud in de gemeente. De uitkomsten van het eerste onderzoek is tevens aangeboden aan de gemeenteraad.

De rekenkamercommissie bestaat uit drie externe leden, benoemd voor een periode van zes jaar. Hiervan zijn de eerste vier jaar nu achter de boeg. Ook in de voorgaande periode waren de drie leden lid van de gemeentelijke rekenkamer. De rekenkamer wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris.

Wij hopen dat dit jaarverslag u inzicht geeft over de activiteiten die de rekenkamer in 2015 heeft ondernomen. Voor meer informatie kunt u uiteraard terecht bij de leden van de rekenkamer, waarvan het secretariaat is gehuisvest bij de griffie van de gemeenteraad.

*Namens de rekenkamer Midden-Drenthe,
Harry Zomer, voorzitter*

¹ De formele status is gebaseerd op artikel 81oa van de Gemeentewet, de zogenoemde rekenkamerfunctie. In dit document gemakshalve verder genoemd als rekenkamer.

2 ORGANISATIE

Positie

De rekenkamer is ingesteld bij raadsbesluit van 26 mei 2005. Toen is gekozen is voor een commissie, bestaande uit vijf externe leden. Benoeming van deze vijf leden vond plaats in de raadsvergadering van 26 januari 2006.

De keus voor een commissie, bestaande uit alleen externe leden heeft de gemeenteraad bewust gemaakt om de rekenkamer een onafhankelijke positie te geven ten opzichte van zowel de ambtelijke organisatie, het college van burgemeester en wethouders als de gemeenteraad. Bij de evaluatie die de gemeenteraad in 2011 over het functioneren van de rekenkamer heeft uitgevoerd is deze keus nadrukkelijk bevestigd.

De rekenkamer stelt zelf haar onderzoeksagenda op en maakt de keuze voor de te onderzoeken thema's. Wel maakt de rekenkamer de keus voor de te onderzoeken onderwerpen na overleg met de gemeenteraad.

De afstemming van het werk van de rekenkamer met de gemeenteraad over de onderzoeksonderwerpen, de onderzoeksvragen en over de voortgang van onderzoek is de laatste jaren toegenomen om daarmee de relevantie van het werk van de rekenkamer voor het functioneren van de gemeenteraad te versterken. Vanaf 2014 overlegt de rekenkamer tevens met de Werkgroep financieel overleg (WFO). Doel hiervan is goede afstemming over te onderzoeken thema's.

De rekenkamer rapporteert de uitkomsten van haar onderzoek aan de gemeenteraad.

In 2011 besloot de raad de commissie af te slanken van vijf naar drie leden. Deze drie leden zijn benoemd in de raadsvergadering van 15 december 2011 en benoemd voor een periode van zes jaar. Deze drie leden waren ook lid van de vorige commissie. De rekenkamercommissie wordt ondersteund door een secretaris.

Missie en doelstelling

De missie van de rekenkamer is in het onderzoeksprotocol als volgt verwoord:

"De Rekenkamercommissie wil door middel van onderzoek een positieve bijdrage leveren aan de kwaliteit van het bestuur van de gemeente Midden-Drenthe, in het bijzonder doordat het rekenkameronderzoek de controlerende taak van de Raad versterkt".

Het uiteindelijke doel van het onderzoek door de rekenkamer richt zich op het realiseren van een leereffect met betrekking tot:

- de effectiviteit van het gemeentelijke beleid,
- de doelmatigheid van de gemeentelijke organisatie
- het vergroten van de transparantie van het gemeentelijke bestuur.

Het verbeteren van de kwaliteit van het bestuur is daarmee de belangrijkste drijfveer van de rekenkamer. In het werk van de rekenkamer staat centraal om op basis van onafhankelijk onderzoek na te gaan of en op welke wijze doelstellingen van gemeentelijk beleid worden gerealiseerd.

Taken en werkwijze

De rekenkamer doet onderzoek naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gemeentelijke beleid. Daarbij ligt de nadruk, meer nog dan in de beginjaren van het functioneren van de rekenkamer, op onderzoek naar de effectiviteit van door de gemeenteraad vastgestelde beleidskaders.

In een overleg tussen seniorenconvent (fractievoorzitters) en de rekenkamer is een aantal aanvullende afspraken gemaakt over de werkwijze van de rekenkamer, dit in aansluiting op de evaluatie die de gemeenteraad in 2011 heeft uitgevoerd. Deze afspraken zijn:

1. Traditionele manier van onderzoek handhaven en waar nodig het onderwerp eerst verkennen.
2. Inspelen op nieuwe vormen van (kortdurend) onderzoek, inclusief zogenoemd ex ante onderzoek, en daarbij rekening houden met de actualiteit c.q. de strategische agenda van de gemeenteraad.
3. Een nauwere samenwerking met de gemeenteraad realiseren door meer frequente afstemming tijdens een onderzoek
4. Per onderzoek één trekker vanuit de rekenkamer aanwijzen.
5. Te streven naar een jaarlijkse afstemming van alle onderzoeksactiviteiten (rekenkamer, accountant, doelmatigheidsonderzoek, interne controles) over mogelijke onderzoeksthema's.

De resultaten van het onderzoek worden aangeboden aan de gemeenteraad. De raad kan deze resultaten gebruiken bij de invulling van zijn controlerende taak ten opzichte van het door het college en de burgemeester gevoerde bestuur. In het kader van de kaderstellende taak van de raad kunnen de resultaten ook aanleiding zijn eerder vastgestelde kaders te herzien of nieuwe kaders vast te stellen.

De rekenkamer heeft haar werkwijze vastgelegd in een reglement van orde. Voor het doen van rekenkameronderzoek zijn de richtlijnen opgenomen in een apart onderzoeksprotocol. Gebruikelijk is dat belangrijke onderzoeken worden uitgevoerd door externe onderzoeksbureaus. De rapportages aan de gemeenteraad komen volledig voor verantwoording van de rekenkamer. Via haar jaarverslag legt de rekenkamer verantwoording af over de door haar ondernomen activiteiten.

3 SAMENSTELLING REKENKAMER

De rekenkamer van de gemeente Midden-Drenthe bestaat uit drie externe leden, die door de raad zijn benoemd voor een periode van 6 jaar. De benoeming van de leden van de rekenkamer heeft plaatsgevonden in de raadsvergadering van 15 december 2012.

De leden waren in 2015 dezelfde als in het jaar er voor:

- De heer H. Zomer uit Veenoord (voorzitter)
- De heer J.A. Oostmeijer uit Groningen (lid)
- De heer A.A. Vlaardingerbroek uit Lieveren (lid)

De ambtelijke ondersteuning van de rekenkamer wordt uitgevoerd door de secretaris van de rekenkamer, dhr. E. Lange uit Erica. Hij heeft een werkplek bij de griffie van de gemeenteraad.

4 ONDERZOEKEN EN ACTIVITEITEN IN 2015

4.1 Onderzoeken in 2015

In het jaar 2015 heeft de rekenkamer gewerkt aan:

- Het onderzoek naar de rol van de raad bij verbonden partijen/samenwerkingsverbanden.
- Het onderzoek naar het onderhoudsniveau van wegen in de gemeente.

Onderzoek verbonden partijen/samenwerkingsverbanden

De rekenkamer heeft het voorstel gedaan om een onderzoek te gaan doen naar de rol van de raad bij samenwerkingsverbanden en verbonden partijen.

Een belangrijke andere reden die hieraan ten grondslag ligt is de golf van decentralisaties waarmee de gemeente te maken krijgt. Een tweede reden die hiermee samenhangt is de ontwikkeling dat beleid steeds vaker door/samen met andere partijen wordt uitgevoerd. De vraag is op welke manier de raad hier het best mee om kan gaan.

Het algemene beeld dat uit het onderzoek naar voren is gekomen, luidt dat in Midden-Drenthe - net als in veel andere gemeenten - de kaderstellende en controlerende rollen van de raad slechts ten dele uit de verf komen, in relatie tot de taken die belegd zijn bij gemeenschappelijke regelingen. De uitvoering van het beleid voldoet doorgaans wel aan de afspraken en verwachtingen, maar de raad heeft slechts in beperkte mate het gevoel (goed) te kunnen sturen. Dat wordt deels veroorzaakt door de geringe beleidsvrijheid bij een deel van de taken die door gemeenschappelijke regelingen worden uitgevoerd. Verder ontbreekt het een deel van de raad aan duidelijkheid over beïnvloedingsmogelijkheden en -momenten.

De lessen en verbeterpunten die uit het onderzoek zijn te trekken, hebben in belangrijke mate betrekking op dat laatste aspect. Zo ontbreekt op het moment van onderzoek een actueel beleidskader voor verbonden partijen, waarmee de raad een afwegingskader biedt voor het aangaan en eventueel beëindigen van verbonden partijen.

Onderzoek naar het onderhoudsniveau van wegen in de gemeente

De rekenkamercommissie van de gemeente Midden-Drenthe heeft onderzoek uitgevoerd naar het onderhoud van openbare wegen. Het geldende beleidskader voor het wegbeheer is verouderd en de gemeente is voornemens in 2016 een nieuw beleidskader voor onderhoud van openbare wegen op te stellen. Het onderzoek van de rekenkamercommissie is erop gericht de resultaten van het beleid en de uitvoering van het wegbeheer te evalueren en kan daarmee aanknopingspunten bieden voor de discussie over nieuw beleid. Het onderzoek is inmiddels afgerond. De resultaten worden binnenkort gepresenteerd.

4.2 Overige activiteiten

Vergaderingen

De rekenkamer vergadert als regel maandelijks. Afhankelijk van de uitvoering van onderzoek vinden er soms extra bijeenkomsten plaats. In het jaar 2015 is de commissie 10 keer bij elkaar gekomen voor een reguliere vergadering. Tijdens deze vergaderingen worden actuele zaken doorgenomen en lopende onderzoeken besproken, andere onderzoeken worden voorbereid dan wel afgewikkeld. Ook bespreekt de commissie mogelijke onderzoeksthema's aan de hand van de zogenaamde groslijst. Naast het reguliere overleg is er overleg geweest met het seniorenconvent, en de werkgroep financieel overleg en heeft de commissie haar onderzoek gepresenteerd aan de raad. Tenslotte is ook gesproken met de directie en het college van de gemeente.

Centraal in de overleggen stond de samenwerking tussen de verschillende actoren met name de afstemming en bespreking van onderzoeken in de WFO. De afspraak om structureel met elkaar in gesprek te blijven over de afstemming van onderzoek, is hierbij herhaald.

Deskundigheidsbevordering

De rekenkamercommissie is aangesloten bij de NVRR, de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies. Via deze vereniging vindt ondersteuning en kennisdeling tussen rekenkamers plaats. De leden zijn bij een aantal van deze bijeenkomsten geweest.

Tenslotte heeft de secretaris heeft nog een regiobijeenkomst van secretarissen van rekenkamers bijgewoond. Deze bijeenkomsten staan in het teken van het uitwisselen van ervaringen en het opdoen van ideeën.

5 COMMUNICATIE EN PUBLICITEIT

Algemeen

De rekenkamer stemt haar onderzoeksactiviteiten af met de gemeenteraad via de Werkgroep Financieel Overleg.

Website

De rekenkamer Midden-Drenthe heeft op de website van de gemeente Midden-Drenthe haar eigen informatiepagina. Op deze website is algemene informatie te vinden over achtergronden, samenstelling en werkwijze van de rekenkamer en informatie over uitgevoerd en lopend onderzoek.

De eindrapporten worden integraal gepubliceerd op de website.

Publiciteit

Naast de informatie via de website kan de rekenkamer ook besluiten om actief persberichten te versturen over haar onderzoeken.

6 JAARREKENING 2015

De rekenkamer beschikte in 2015 over een totaalbudget van € 36.700
Over 2015 ziet het financiële, positieve resultaat er als volgt uit:

Omschrijving	Bedrag begroting	Uitgaven
Onderzoekskosten	20.000	19.665
Vergoeding + reiskosten leden	9.000	6.574
Totale bruto kosten secretariaat	8.613	8.463
Overige kosten	0	330
Totaal	37.613	35.032

Toelichting

De rekenkamer kan over het jaar 2015 een positief resultaat laten zien van €2.581,-. De overige kosten betreft de lidmaatschapskosten van de Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers & Rekenkamercommissies (NVRK).